

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1903

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. 61-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for PEREDPLATA (advance payment) and SUBSCRIPTION RATES (one year, six months, three months).

Subscription rates table for Friday's issue (with Ukrainian Weekly) and Foreign and Jersey City Rates.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРИ РОКИ РУЗВЕЛТА

Дня 4-го березня минуло три роки урядування Рузвелта на уряді президента Злучених Держав. Три роки це вже досить довгий програт часу, щоб зробити оцінку вартості адміністрації президента, і тому багато газет стараються вгадати вагу Рузвелта для історії краю.

Провокують до такої оцінки й противники адміністрації Рузвелта, що не шадять президентові ніякої критики, визнаючи, найкращого осуду, аж до посадження за комунізм виключно. Що президент Рузвелт поробив деякі помилки в своїй адміністрації, це можна відразу згорі признати. До цього зрештою признається він самий. Та не по помилках буде його судити історія, але по досягненнях.

Перше досягнення, якого Рузвелтові ніхто заперечити не може, це впорядкування банкової справи. Депозитори відіскали довіря до банків і банкрутства банків майже здержано.

Далі президентові вдалося поправити долю фермерів. Він здержав ліцитації фарм за довги. Він збільшив їх приходи. Він уратував їх від загибелі.

Рузвелт причинився немало до оживлення бізнесу. Коли він обнімав уряд, бізнес доходив тільки до 60 процентів, а нині доходить до 90% нормального стану.

Стан робітників поправився найменше. Коли три роки тому було 14 мільйонів безробітних, то нині їх є 10 мільйонів. Навіть оживлення приватного бізнесу не потягає за собою відповідного оживлення робіт. Однак уряд під кермою Рузвелта постарався облекшити значно долю безробітних. Правда, обіцяно робітникам признання прав організації, але цього не додержано. Однак вина за це не спаде на Рузвелта, а більше нездарність урядовців, консервативних суддів, ба навіть на несправні робітничі юні.

У мешкальній справі, як і в інших справах, ще лишається дуже багато до зроблення, але в усіх цих справах уже почато роботи, а початок часто треба записати як особисту заслугу президента Рузвелта.

У міжнародній політиці президент теж поробив значні помсти. За його адміністрації американський уряд старався долати стару, безглузду засаду, гейби "моя хата з краю, я нічого не знаю", а пішов по лінії відповідальності за біг міжнародних подій. Маючи свобідну руку в політиці супроти інших американських держав, уряд Злучених Держав добув собі багато довіря серед них своєю політикою, що закинула імперіалістичні забавки, які свого часу пропаявали інші президенти, головню іменню нашого президента, а держалася засад доброго судства. Становище Америки супроти Філіппин, Пуерта Ріка й Панами остануться на все світліми картинами в американській історії.

В СПРАВІ ОБОРОНИ НАШОГО ІМЕНІ, НАШОЇ ІСТОРІЇ І НАШИХ ПРАВ

Щойно появилася на книжковому ринку "THE PROGRESSIVE REFERENCE LIBRARY, CYCLOPAEDIA OF GENERAL AND RECENT INFORMATION" в десятих томах, видана через "The Holst Publishing Co.", Bonne, Iowa, Chicago, Ill., Regina, Sask., як поправне і доповнене нове видання з найновішими досягненнями на всіх ділянках знання.

Головний видавець Бернгард П. Голст, бувший учитель і суперінтендент над школами в Айові й сім співвидавців, між ними Андрій Ростаєв, большевицький комісар.

Послугувались вони багатьма американськими й англійськими жерелами, а особливо: The Century Dictionary, the Standard Dictionary, the Webster's International Dictionary, the Encyclopaedia Britannica, Spanner's Conversation Lexicon, Brockhaus' Konversation Lexicon i Murets' Encyclopaedia. Крім цього уділило їм своїх інформацій з різних ділянок 438 учених і знавців з усіх степів Америки, 35 з Канади, 8 із Шотландії, 4 з Німеччини, по двох з Бразилії, з Гаваїв, з Бритійської Колумбії, з Ірландії, з Росії Кічмевський Соломон і Шимановський Симеон, з Польщі Вечиковська Марія і Ратайчак Франц. По одному з Туреччини, з Італії, Австрії, Данії, Індії, Перу, Ангенти, Портука, Куби, Чіле, Нікараги, Нового Бруншвігу й островів князя Едварда.

Поглядаючи на таку поважну і за жерелами сподівану солідну енциклопедію, з багатьма ілюстраціями і мапами, шукаю чимсьорше десятого тому і букви "U". Сподіваюся, що коли в видавництво вложили стільки праці, то бодай яко-такі вдоволяють висвітлено там і нашу безталанну Україну.

Вже оглядаю. Але яке розчарування! Аж мороз переходить, не хочеться і читати. Таж малу квітку, комашку чи каміничку краще представлено!

Але треба так читати: "Ukraine, or Ukraine, the name applied to the portion of southwestern Russia, which commonly is known as Little Russia. It embraces the governments of Ekaterinoslaw, Kherston, Kiev, Póddolia, Póltava, Tchernigov and some adjoining districts. This region was made a part of Russia in the second partition of Poland, in 1667. The people are a distinct class of Slavs, known as Ruthenians, and are related more closely to the Poles, than to the Moscovites. Kiev is the center of their political influence. Population 1930, 29,980,805." Ось і все: 11 1/2 рядка на 2 1/2 цяля широкості і 1 1/2 цяля високості. Одно-два речення про нашу визвольну боротьбу, ведену з найбільшими зусиллями на трох фронтах, про дволітню незалежність України, про змагання до соборності, про чудо над Вислою, осягнене українськими військами, і зломання большевицької навали, а тимсамим урятування заходу перед здичілою ордою, або малесенька згадка про найбільшу несправедливість, яку знає історія, що її заподіяли переможці України, або про франсієство і лукавство ближчих сусідів, або хотяйби про замучення умисним голодом мільйонів — були би бодай частинно успокоїли моє почування.

Але я відразу пригадаю собі, що в нас є ще друге ім'я. Чимсьорше перекидаю книгамі цієї енциклопедії, і вже знаходжу шестий том і букву "R". Читаю: "Ruthenians, or Rusniaks the name of a Slavic people, who inhabit large parts of Galicia, Bukowina and Hungary. This race of people is allied to the Russians in language and physical features. They are mostly peasants, belong to the Orthodox Greek Church, and are pro-Russian in sympathies. As a political force, they were a disturbing element in Austria-Hungary, where they numbered about 3,500,000. These people are sometimes called Red Russians and Little Russians". Тут видавці одним махом перевели українців католиків на православ'я і зробили їх симпатиками москалів.

Шукаю далі. Може дошукуюся бодай трохі правди. Шукаю в 8-мім томі букви "S". Тут трохі більше про славян, але за українців, або "рутенів" нема згадки. Ось дещо: "The Slavs embrace the Russian, Bulgarian, Servian, Bohemian, Polish, Slovak, Polab and Wendic."

Може ще щось знайдеться між козацтвом. Читаю в третьім томі: Cossacks a race of people which became known in Western Europe in the 10th century, when they inhabited the eastern and south-

eastern part of Russia. They are thought to be a mixture of Tartar and Caucasian races, though their origin is not clearly established. They bear a close resemblance to the Russians. They were employed by Poland and Moscow to guard the outposts of Russia. Having supported the Tsar in the world war, they reluctantly joined the revolution."

Шукаю ще Пóлтави, і знаходжу: "Póltava a city of Ukraine, capital of a government of the same name." Думаю: Бодай трохі правди дошукуюся.

Шукаю Києва і читаю: "a government in the southwestern part of European Russia. It has been a part of Russia since 1668."

При Литві нема за нас жадної згадки. При Польщі читаємо, що "Boleslav the Great, who reigned till 1025, defeated many Russian princes".

Отже згадана енциклопедія нічого не знає про 40-мільйонний український нарід, а коли де і щось згадує, то це самі помилки і суперечності.

Видавці зобов'язались видавати впродовж 10 літ по одному найбільшому томові річно з поля найбільших досягнень. Згадую за це, бо є тимсамим для нас нагода це все направити.

Трохи краще висвітлює Україну "NEW STANDARD ENCYCLOPAEDIA" Функа і Вагналя, видана в р. 1931. Але й тут є дуже багато до бажання.

Щоб історія не осудила нас, що ми за 50 літ нашого тут перебування не спромоглися на належне поінформування американців про Україну і про її змагання до волі й соборності, і щоб далі не поширювалася баламута на нашу школу, українці в Америці повинні постаратись, видати інформаційний підручник історії України й розіслати його всім американським видавництвам, щоб у потрібні знали, де знайти правду, і щоб американський світ дізнався, що в Європі живе тяжко поневолений сорок-мільйонний український нарід та що ця найбільша несправедливість, яку знає історія, мусить бути направлена й український нарід мусить бути вільний і мати свою державу, бо його поневолення це найбільша ганьба нинішньої цивілізації.

Хтож має взятися за видання такої історії України? Очевидно, що мозок української іміграції. Таким мозком є українська інтелігенція. Вона вже навіть частинно зорганізована в "Товариство Укра-

їнських Професіоналістів в Америці і Канаді". Переглядаю звіт з діяльності цього товариства, яке начислює 245 членів, а це вже сила. Бачу далі, що це товариство має у своїй програмі поширювати словом і письмом знання про Україну серед американців, щоб у слушний час їхні симпатії і поміч були за нами. Чи не бодай добре, щоб під фірмою цього товариства видати історію України для американців, запрошуючи до праці наших істориків і вчених?

Що це є загальна українська справа, то на покриття коштів видання може могли би причинитися в якійсь мірі наші допомогіві товариства.

Історія ця мусіла би бути солідною працею, опертою на історичних фактах. Підчеркнути належить, що з племені Русь розвинулись три окремі народи. Про назву Русь помістив наукову розвідку Іл. Свенціцький у "Рідній Мові" ч. 2. за 1936, яка буде продовжена в дальшій числі. Він наводить, що ріка Волга в Агатемера називається Рос, що сирієць Захарій Ретор під р. 555 в своїй церковній історії згадує про нарід "el rus", що звантієць Логотет виводить назву "гой рос" від багатиря Роса, що хроніка Амартола вважає русів племенем вярів, що етимологія назви "Русь" досі неозначена, а за жерелами, які наводять Василевський, не славянська.

За Юрія Довгорукого, сина Мономаха, що взяв в посідання північні землі, заселені фінськими племенами, зростає еміграція з полудневої Руси на північ і починає витворюватися там окремий нарід, зпочатку під назвою руси, яку то назву принесли емігранти, а від Івана I, що переніс свою столицю до Москви, під назвою москвини. Коли за Алексія Михайловича москвини обняли протекторат над частю полудневої Руси, то в цілях асиміляційних вернулись назад до старої назви Русь, яку за Петра змінено на Росія. Очевидно еволюція обидвох народів уже тоді завершилася. [Полудневі руси, зрозумівши хитру політику москвинів, поширюють своє друге ім'я "Україна", яке вже в 12. віці перший раз стрічаємо в літописі, а в 17. віці це ім'я подібуємо в різних атласах і описах на заході Європи.

Так належало би висвітлити,

як то з русинів витворилися три окремі народи: українці, білоруси і росіяни.

Покористуватись належало і антропологією, бо вона виказала ріжницю в кімках черепа між українцем і москвином. Також вдачею і характером українців ріжниться від москвина, на що вплинуло особливо підсоння. І це треба висвітлити.

Справу двох окремих мов рішили вже самі москвини, цебто сама Академія Наук у Петрограді.

Окремий розділ міг би зібрати голоси чужинської преси і журналів про Україну, як теж можна мати розділ, присвячений нашій визвольній боротьбі по обох боках Збрута та тим умовам і зобов'язанням, що їх сусіди наші перебрали в мирових договорах, а яких не сповнили.

Особливо важною булаб етнографічна мапа України, де булиб зібрані в одну цілість всі українські землі, що є тепер під займанцями.

Піддаю ці думки під розвагу всій українській іміграції, бо так далі бути не може. Ми мусимо щось зробити в тій важній справі.

о. Йосиф Ганяк, Ст. Луїс, Мо.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. К., Нью Йорк, Н. Я. — У.

Н. Союз не може такими справами займатися, бо це не входить у круг його діяльності, точно означеної статутом і державними законами. Будте певні, що намагаємося на всі лади рушити ту справу і тому її видвигаємо на Обеднання. Та, на жаль, громадянство не виявляє щодо цього активності. І тому справа колонізації опинилася на мертвій точці. До цього треба більшої скількості людей, що малиб охоту осісти на землі, та хоч трохі гроша. Інакше не піде, навіть якщо була запевнена допомога вашингтонського уряду.

Добрий лік.

— Пане докторе, я чув, що на скріплення мозку добре їсти багато риб. Чи не могли би мені поручити щось добре?

— Як на початок, то для вас вистарчить кит.

УЛАС САМЧУК ГОРИ ГОВОРЯТЬ Роман у 2-ох частинах. Частина перша. Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

Тієї ночі не спав. Я вже піймав ниточку початку й, як буди жити, не впусти її. Перед моїми очима ставали могутні лави наших гір. Місяць здобить їх золотом, а наша стара Говерля поволі зрушується з свого місця, струшує шапку туманів і йде. За нею зрушуються інші й довгий ланцюг вельетнів мандрує перед моєю уявою. Вони не мовчать. Вони говорять. Вони йдуть на суд. Зорі затремтіли, слухачи мову гір. Настане страшний суд.

Через пару днів показав Борисіві шматочок стрічки, подарованої мені Паранею. Чи не відвідатиб її?

Добре. Борис згодився. Пішли перд тим, як мали відійти на позиції. Зустріла нас радісно й по часі розмови показала нам портрет того, хто написав книгу, яка так мене зворушила. На мене дивилася добре обличчя, але без очей. Навіщо йому повиколовали очі? — питаю. — То, каже Параня, москалі в нас господарі. То їх робота. Скиннули, топтали, а після повиколовали багнетами очі. Навмісне показую

вам. Затямте собі це. Колись віддам до музею. — Що то таке музей? — То місце, де зберігаються важливі пам'ятки. Як довго житимуть на землі люди, так довго будуть бачити перед собою те, що було, що діялося багато сотень і тисяч літ колись. Вертався сам, бо Борис мусів відійти скоріше. Параня просила мене не забувати портрета з виколотими очима. Вона навіть поцілувала мене. О, Параню! Хібаж я можу його забути?!

15. Того самого вечора відійшли на лінію. Наша розвідка донесла, що москалі готували генеральний наступ. Фронт стояв на Золотій Липі. Росіяни захотіли конечно перекинути його на наш беріг. Ми не дримали також. Прибули свіжі частини. Наші скоростріли вичищені й наолієні. Цілі гори амуніції. Вже перед парою днів одна дивізія москалів прорвалася через річку й закопалася винязу на нашому боці. Далі не пустили. Однак вони завзяли-

ся заволодити нашими позиціями.

Наші й московські окопи були дуже близько. Ми засипали їх згорі ручними гранатами. Просунулися вперед не мали змоги, а за ними річка. Порішили зирвати нас. Зробили підкоп. Ми знали їх плани й тому вчасно звільнили місце зриву.

У пів до десятої вечора розпочали гарматній запорівний вогонь. По окопах ні ми, ні вони стріляли не могли. Стрільна рвалися безупинно, але за нашими плечима.

Виставили скоростріли й чекаємо. Слухачі з мікрофоном увесь час доносять про хід підкопної праці. Коло одинадцяті сполох. Росіяни закладають міну. Зрив має бути майже перед нашими окопами. Напружено чекаємо. Велика тиша. Кров бе чітким тактом. Хтось не витримав такого напруження й заревів диким голосом. На нього кинулися кілька вояків і закрили йому рота. Саме в той час застогнала земля й з демовічним роколом вилетів під небо величезний вулькан піску, дерев і каменя.

Кілька наших рефлекторів ярко освітили це надзвичайне видовище. Ми бачили, як маючого висипали з своїх окопів москалі. Запрацювали сотні скорострілів.

Москалі лавою ллються й спішають до вирваної міною ями. Их зустрічали градом куль

і вони майже всі падали на місці... Але вони все сиплюються, сиплюються без кінця. Здавалось, їх там мільони. Здавалось, вони виходять зпід землі в безмежній скількості. І коли купи трупів були такі великі, що за ними могли знайти собі прикриття вояки, їм вдалося добратися до ями. Одночасно до ями полетіли тисячі ручних гранат.

Як довго це тривало, ніхто не знав. Наша артилерія розпочала сильний обстріл здожрічки, бо росіяни почали переправу. Я все строчив. Не встигав міняти стрічки. Передомною наростає гора з трупів. Тримаємося твердо. Набоїв досить. Страти в людях не великі.

Нарешті десь перед світанком росіяни перестали сипатися. З їх боку слабає й замиврає стрілянина. Чуття команду — Вперед! Висилаємо і йдем в протинаступ, клякаємо за купами трупів і по короткому часу опановуємо російські окопи. З дивізії, що сиділа тут перед кількома годинами, не лишилося ніодної живої людини.

Правда, одну напівживу людину ще тут застали. Був це ранений росіянин, якого добив маляр з нашого полку. Уміраючи, він вказував на свою вояцьку торбу й щось просив. Я його не розібрав, але коли розв'язав торбу, знайшов у ній написаний до жінки лист. Знайшов також у нього невелич-

кий хрестик, який дівав "За храбрость". Я взяв той лист і хрестик до своєї кишені. Той хрестик маю до цього часу.

Все, що лишилося живе, загорнули в полон, а мертве лишилося на місці. Через гори трупів верталися до старих закопів. Верталися зовсім отворто й спокійно. Ніхто нас не переслідував.

Сходило величне сонце. Сходило того ранку особливо. Тихо, бозяко. У такі ранки на полях роса, на лугах лєгкий вонистий туман, у лісі спокій і хори птахів, на полонинах зводиться та йде скубати соковиту траву худоба.

Лежиш чомусь зігнутий на землі. Поза не звичайна. Так, як звалився, розкидав руки й ноги й гаразд. Дивився на свої ноги й дивуєшся, що вони в таких дивних цюботах. І видається, що ти дуже довгий, що ноги твої бог зна як далеко від тебе. Хочеш поворухнути ними й не маеш змоги. Нерви не передають накавізу голови, відмовляються послуху.

Предмети якимись дивними видавалися. Кріси, скоростріли зцілилися до непізнання. Цеж діточі забавки. Все так кумедно зроблене. Береш у руку малюсіньку шрубку, мацаєш її дивуєшся. Без цієї шрубки скоростріл не стрілятиме. Без цієї малюсінької шрубки. А чому скоростріл не стрілятиме? Чому вона кругла й нарізана?

І зовсім тихо навкруги. Все занімало, все вмерло. Яка година? Ніхто не знає, як година. Чуті по окопі чомусь скрізь питаються, яка година, ніби це так важно. Сонце все вище й вище піднімається. Над лісом (а може то й не ліс) з тамтого боку щось горить. Дим величезним валунами піднімається догори. Кажуть, що то ліс горить. І знов усі ві сні повторюють, що то ліс горить. Дехто навіть спокійно підводиться, байдуке дивиться туди й підтверджує: — Так, це ліс горить.

Нарешті, здається заснув. І заснув, мій скоростріл заснув і кожна його шруба заснула. Мої й сотня інших тупоносих і брудних чобіт, задержавшись догори, непорушно лежали здож окопу.

І без перерви щось верзеться. Мертві, янголи з трубами. Перед носом має біла, як сніг, хустиночка й на ній три криваві знаки. І кожний знак дивиться на мене, ніби живе око. Відвертаюся. В той час обнімають мою голову чісь ніжні, теплі руки, обнімають і горнуть до чогось м'якого та приємного. І я знаю, що то Параня мене обнімає; знаю, хоч і не бачу її. Починаю тягнутися до неї, бо вона якось далеко від мене. Пробую підняти руки, щоб обняти її, але вони такі тяжкі, що підняти їх не маю сили. Трачу надію й опускаю руки.

Опіся бачу якусь дуже велику кімнату. Це власне й не кімната. Це скорше церква. Бачу підняті дуже високо й на ній, ніби на небесному склепінню, сяють зорі. Вони горять, мигають. А навколо під стінами від долівки до самого склепіння повно книг. Товсті, в'язані в шкурині політурки, а на них великі чорні написи: "Війна".

Далі якісь кольони, за ними відкриваються ще інші салі. Обережно йду по них. На стінах бачу великі з повиколованими очима портрети. Ага. Цеж музей. Так, так. Он і наплечники наші, кріси, скоростріли, шоломи. Шукаю людей. Скрізь порожньо. Деж ділися люди? Йду далі й знаходжу в кутку тільки одну якусь невизрачну людину. Здається, бачив її десь.

(Далі буде).

Що ходить до приватної жидівської школи. Власник школи скупар і в каламарах часто нема чорнила. І ось знову бракує чорнила. Учителі ходять до класі, заглядає в каламарі і зітхає.

— Треба завтра купити чорнила, — каже до себе. Зривається Ішко:

— Не треба, пане професоре. Я принесу з дому.

— Так? Звідкіля ти візьмеш? — З миски. Мій старший брат сьогодні вечером митиме ноги.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЩО ТАКЕ ВІДВАГА?

В англійських газетах розгортають широку аспіринну Говарда. Очевидно, пишуть, що ця аспірина найкраща, що якість усе своє зробить, що її можна все пізнати, що імя Говарда гарантує якість, що за 3 роки її продають два рази більше, і таке інше.

Та найголовніший „апел“ оголошення лежить в образку. Представляє він будинок чоловіка, що сказав антикареві, що він сумнівається, чи аспірина Говарда найкраща в світі. Як він це сказав, сталися в апітці страшні річі: Один антикар струтив собі з дива перуку. Другий умлів, чи може дістав удар серця. Приявні в апітці покупці — одні охнули, інші стали сміятися. Два лікарі, що були в апітці, джа за боки беруться, як таке почули. Навіть собака, що пришла з одним хлопчиною, почувши таке, почала ланка нюхати підозріло, але зі страхом. Хлопчина, очевидно, сміється. Певно: і дитина з того сміялась би.

Що діється в бідній покупці, можемо собі представити. Пому здається, що не тільки люди, але й увесь світ з нього сміється. Не тільки слоїки з ліками, але й статуї старинних лікарів на апітчних шафах, здається плачуть над ними. Кажуть Англіїці, що ніхто так не боїться думки інших людей про себе, як селянин. Цікаво було би знати: до якого чувства промовляє отце оголошення?

ЯК ТАМ ЗА ГРОБОМ.

Висміваються часто з Славян, що мовляв, вони уявляють собі, що позагробове життя буде зовсім таке, як життя на землі.

До англійського уряду в Донфермлайні, в Англії, висів якийсь Андру Робертсон, контрактор з Гилерду, просьбу, щоб йому дозволили викопати з гробу тіло його жінки, бо вона тепер лежить в однім гробі зі своїм батьком, а він хоче бути похованим з нею. Тимчасом, якби це зробили, то він мусів би лежати попри жіночий батька. „Як я не міг погодитися з ним за життя, каже просьба, то як же я можу сподіватися жити з ним у мирі за гробом?“

ЩЛА СПРАВА В ТОМУ, ЯК ЦЕ НАЗВАТИ.

Японський уряд загарбує одну провінцію Китаю за одною. Тепер він домагається від Китаю, щоб Китай з Японією кооперував.

Американські газети роблять з того великий крик. Мовляв, японський цинізм.

Нічого тут нового. Недавно англійський тижневик „Сатердей Ревю“ писав: „Люди не рахуються з словами, коли говорять про угнітачів і угнетених, але в цьому випадку угнітачем є Етіопія, що вперто відмовляється вволити волю Італії накинути собі гідний уряд“.

ХТО ВИНЕН? — НЕВІСТКА.

Скільки разів в Америці піде так звана „повідь злочинів“, так звані родовиті американці люблять говорити що, мовляв, її виснажили чужинці, себто імігранти.

Дейвід Ламсон, що засуджений на смерть і викидаючи вирішень апеліації до вищих інстанцій, написав книжку про своє життя, засуд і життя в тюрмі під нагодовком: „Ми, що йдемо на смерть“, радить усім, що таке говорять, подивитися на факти.

Він наводить їх щодо стейту Каліфорнія. В тому стейті було в 1930-тім році чужородних людей 1,073,000, а родовитих американців 5,648,000 отже чужинців було 19 процентів, а „американців“ 81%. Між взианми в тюрмах стейту

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ІОНГСТАВН, О. Протестаційне віче.

Спільними стараннями об'єднаної громади, себто всіх народних організацій і парохій, дійшло в нас до згоди. І почалося нове життя. Незадоволені з цього ще деякі одиниці, але є надія, що добра думка і добра справа возьмуть верх.

Виразом того об'єднання було спільне протестаційне віче, скликане за ініціативою місцевого відділу ОДВУ. Віче відбулося дня 23 лютого. Зійшлося споре число свідомих українців і українок, а американські репортери подають, що було 600 присутніх. Предсідник Злучених Організацій гром. Іван Павловський вияснив ціль віча та загадав за тих, що ідуть сповняти Шевченків заповіт, себто за таких героїв як Білас і Данилишин і тих мучеників, що їх судили на варшавським процесі.

Молодий українець Михайло Савчак говорив англійською мовою, щоб тут роджена молодь краще зрозуміла те, що діється на українських землях в Європі. Визвав до закріплення нашого організаційного життя і спільного фронту в боротьбі з ворогами. Вказував теж працю націоналістів та визнавав молоді статі в націоналістичні українські ряди, як теж попірати українські організації.

Дальший бесідник, о. В. Дячок, представив польське панування на українських землях, як теж подав причини цього, що не маємо своєї держави. Звернув увагу на нашу байдужність та брак почуття змагати до єдності. Казав, що колиб так американські українці були в польській тюрмі, то тоді інакше протестувалиб проти Польщі.

Протестаційні резолюції відчитав п. Савчак, і їх одногласно прийнято. Будуть вислані до Ліги Націй і до Вашингтону.

Збіркою зайались: М. Савчак, Меланія Ворожбит, М. Ярош і Анна Лодин. Зібрано \$28.30. З бфету прихід \$11.80. Розхід вивинив \$14.87. До Об'єднання вислано \$25.23 з призначенням на бойову акцію. Жертвували по \$1: о. В. Дячок, М. Бурка, І. Гармич, П. Стахура, І. Павловський; по 50 ц.: П. Білик, Д. Стеців, І. Кравець, Ф. Бирка, М. Ткачин, В. Білан, Е. Горбаль, М. Тимочко, І. Іванчук, С. Ворожбит, П. Поточний, Т. Кольонський, Ф. Каман, П. Гальчишак, Т. Сенедяк, Н. Мирдич, М. Середній, Т. Ворожбит; по 25 ц.: І. Гулич, І. Стахура, Варвара Гармич, В. Пуш, Н. Лучко, Т. Темник, П. Куряляк, Н. Павлучко, А. Дуда, Д. Сидор, М. Нестор, Д. Сорока, М. Галько, Л. Кухтин.

За злучений комітет:

- І. Павловський, предс.;
- М. Кіхтин, касієр;
- П. Поточний, секретар.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член тов. ім. Вітовського, від. 268 У. Н. Союзу, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі \$50, котрі мені стали великою помічю у мойй недужі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Теодор Липка.

було 17% імігрантів, а 83% родовитих американців.

Можемо до цієї мови мертвих чисел додати собі ще деякі важні питання: коли йде за викрочення від суду, то кому це скорше вдається: імігрантові, чи родовитому американцеві? Як стане на суд, то хто скорше викрутиться від хари: імігрант чи американець?

ЛЕОН ВАСІЛЕВСЬКИЙ І УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМА

Заходом Окружного Комітету П. П. С. у Львові виголошено у салі технологічного інституту при вул. Булярда визначний польський публіцист, бувший міністер закордонних справ, п. Леон Васілевський, відчит на тему „квєстія народовосьцова яко загадненє політичне“.

Живемо в добі сильної боротьби між народами... зачав бесідник і потім у двогодньому докладі представив генезу цієї боротьби, відродження поодиноких народів, їх розвиток, становище соціалізму до цієї проблеми, аж до закінчення світової війни, яка одначе мимо великої популярності кличів про самоозначення народів, не зреалізувала їх вповні.

Повстає нова проблема національних меншин з трактатом про їх охорону. Одначе цей трактат і інституція Ліги народів не мають впливу на долю меншин: одні держави (як чехи) дали своїм деяким меншинам (німцям) більше, як зобов'язалися в цім трактаті, включно до високих шкіл (університет, політехніки), другі зовсім навпаки. На Волині наприклад, говорив прелегент, нема ні одної школи з мовою навчання місцевого населення.

Дальше бесідник підчеркує великий зріст національного питання у народів, які досі виглядали на соціальні нації: має Англія своїх валійців, Франція бретонців, і провансальців, Естонія катальонців, Бельгія фламандців... не говорячи вже про східну Європу, де національна проблема дуже сильно загострилася. На при-

клад: в Совегах по знищенні „буржуазного“ націоналізму наростає дуже сильний націоналізм мас, який втискається навіть в ряди комуністичної партії.

По таким довгим вступі (можє аж надто довгим!) приступив бесідник до обговорення національного питання у Польщі. Є дві національні проблеми в Польщі:

1. народів екстериторіальних (жиди, німці).
2. народів територіальних (литовці, білорусини, українці). Відносно перших — то в гіршому положенні є жиди, бо німецька меншина — це по словам бесідника — **одинокий нард упривілейований у Польщі**. Жидівська квєстія дуже тяжка до розв'язання; її можна розв'язати лише в міжнародній політиці, творячи для жидів власну державу.

Переходячи до територіальних меншин, бесідник зупинився коротко над литовським і білоруським народом („найтрагічніше положення“), а потім приступив до **найважнішої квєстія**, якою є українська меншина. Тут бесідник зробив малий регрес в минуле польсько-українських відносин, підчеркаючи давнє явище обопільної асиміляції: з української сторони всі вищі верстви польонізуються, зате польський хлоп, який пішов колонізувати українські землі, вступав в українським морі. А цих хлопів були мільони! Тому крім національного конфлікту повстає ще сильний конфлікт на соціальнім тлі: „Антагонізм русина до поля-

ка — це (давніше) антагонізм хлопа до пана!“

Дальше прелегент розбиває ендецьку легенду, мовляв, Українців видамує граф Стадіон, бо Австрія може більше попірала поляків, як українців.

Переходячи до сучасної української проблеми, бесідник ділить її на чотири, чи радше п'ять відтинків. На жаль, про цей п'ятий (чи не лємківський?) здається з причини браку часу нічого не говорив.

Перший — це **Полісія**, де немає ще національної свідомости ні української інтелігенції, другий — це **Холмщина і Підляшшя**, де великі маси спольонізувалися, переходячи взаслідок переслідування царським режимом уні на латинський обряд — так, що тут лишилися ще лише малі українські оселі, **третій — це Волинь**, де вправді національна свідомість більша й більше інтелігенції, як на Полісії, але ще й далеко до Східної Галічини й вкінці: **четвертий, осередок українського питання — це Східна Галічина**, де українці вже за Австрії мали 3 тисячі вселюдних шкіл, багато середніх і дванадцять кафедр у львівському університеті. **Це все вони в Польщі страждали.**

Бесідник переходить до української політики й стверджує про довж 15 літ її шалену еволюцію, просто не до порівняння: від самостійної держави, потім орієнтації на Антанту (до 1923 р.), на Совеги (до 1929 р.), до орієнтації на Польщу!

„Ще недавно посол Левицький говорив у соймі, що українського питання в межах Польщі не можна розв'язати, що українців ніколи не дасться погодити з поляками — а нині п. Целевич заявляє, що в інтересі українців, немешє як поляків, лежить, щоб Польща мала сильну армію й голосує за буджєт“.

Починаючи цю бачить прелегент у внутрішній кризі, яку переживає українська політика, і закордонній політиці міністра Бека (союз з Німеччиною). Прелегент радісно витав цей зворот української політики, одначе польська сторона мусить насправду задоволювати примитивні потреби українців, дати їм хоч те, що мали за Австрії; зрештою Польща — каже прелегент — досі не виконала відносно українців навіть прийнятих на себе обов'язків міжнародними договорами й внутрішніми законами (соймові ухвали з 1922 р. про воевідську самоуправу й створення українського університету).

Бесідник вірить, що перебудова суспільного устрою Польщі в напрямі демократії одінокю правильно розв'язє національне питання. Тут як приклад дає Швайцарію й історію Швеції й Норвегії. В Швайцарії в одній державі живе три національності, а Швеція й Норвегія, які досі творили одну державу — прийшли до переконання, що краще поділитися мирним шляхом і жити як окремі держави.

Відчит був солідно опрацьований. Бачилося, що це говорив чоловік науки, знаменито познайомлений з темою, про яку говорив. Приявних поверх 100 осіб, і заступлена майже вся українська преса.

Слід пригадати, що демократична Польща вже була, соціалісти були теж при владі, а й Васілевський був міністром... („Українські Вісти“).

Союзовець.

Москаль і горівка.

— Неправдоєю є, що москалі все пють горівку. Вони пють її лише у двох випадках: як на столі і оселедець і як на столі нема оселедця.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИРВАВСЯ ЯК ПИЛИП З КОНОПЕЛІ, ЯК НЕ ЩО ІНШЕ...

У нас в Дітроїті виходить тижневик „Новий Час“, присвячений головно місцевим справам. Як знаємо, в Дітроїті живе велика скількість поляків. Тут виходять польські газети, які часто пишуть про українські справи і живо слідять за тим, що пишеться про українських газетак, особливо, коли можуть у тих газетах вичитати щось таке, що вказує на резигнацію українців на свою вільну державу і на згоду з Польщею в такім напрямі, що українські землі, що їх загарбала Польща, мають надалі при ній остатись. Якби не те, як не звертав ніякої уваги на статтю, яку помістив в ч. 9 „Нового Часу“ з 27 лютого ч. р. якийсь Іван Кузь, а яка затитулована: „Що нам остається до вибору“. В тій статті автор дійшов до тако-го висновку, що тепер є таке міжнародне положення, що кожної хвилі може вибухнути війна на Сході й нам, українцям, треба вибирати, з ким іти: з Польщею чи з Совегами, себто Москвою. Він каже таке:

Бути проти польсько-українського порозуміння — значить служити Совегам. Не іти з Польщею — значить далі дивитись на брутальні насильства і голодове мордєрство своїх братів у Совегах.

Статтю ту закінчує цей автор так:

„Отже, коли хтобудь підводить голос протесту проти Польщі, то тимсамим доказує, що він є на службі тих, котрим польсько-українське зближення грозить катастрофою“.

Прочитавши це, виринуло в мене відразу питання: А на чий службі є такий чоловік, що випиє того роду нєсеніниці? Річ ясна, що й у нас в Дітроїті нема таких відповідальних людей, щоб думали так, як цей автор. Увесь загаль українців думає зовсім інакше. Ми, як і увесь свідомий український нард, думаємо над тим, як нам зібрати наші сили до купи, щоб розрахуватися з обидвома історичними ворогами, між якими мусить прийти до конфлікту. Ми не хочемо ні одного з них попірати, як це бувало в історії, коли вони по війнах годилися між собою нашим коштом. Ми самі хочемо вже раз бути рішальним чинником, а ніколи ним не будемо, коли будемо орудувати у руках одного з них, чи в руках обидвох. Я підношу це тільки на те, щоб отака баламута, яку поміщується в малій льокальній газеті, не дала польським газетам при токи думати, що американські українці „заломалися“, що змінили своє відношення до Польщі, що попірають згоду з Польщею, що є проти протєстів проти Польщі. Нічого подібного нема в Америці й нема між українцями в Дітроїті. Ми тідемо на згоду з Польщею, якщо вона забєреться з українських земель: ширю й отверто визнає право українського народу до своєї держави на своїх прадідних українських землях. Я тільки шкодую, що з нашою Дітроїту виходять такі статті, що не приносять нам, як українцям-самостійникам, і сорборника, чєсти, ні не вказують політичного розуму.

Трофим Треніч, Фреквид, Па.

яку роботу, то мусить пристати до польських „стшельдуф“. І то мусить робити за найменшу заплату. І довго не дадуть роботи, щоб не доробився. Найгірше в нас тим, що є політично підозрілі. Роботи не дістануть ніде. Та хоч нас переслідують, але освіта в нас висока. Не бракує хрунів, але ми вже до цього привикли. Вчора був Йордан. Дуже гарний. Була брама триюмфальна з написом „Боже, Україну храни!“ Сонце світило й було тепло як на весні. Священник говорить проповідь, а люди плачуть. І так ми розійшлися домів. Пополудні не було жадної забави. Не так, як бувало давніше, бо в Варшаві покінчився процес. Запав присуд і ми в цілім краю, де тільки живуть українці, не справляли забав, бо як нам гуляти 12 молодих людей повзавлено волі. Ми сумуємо, бо ми всі злучені як одна родина, а в тій родині бракує 12 осіб. Тим сумом доказуємо, що в народі живе один дух, та що цього духа ніхто не вбє.

ДО РОЗСУДКУ.

Я знаю, що я не повинен забирати місця в газеті на таку справу як „календарні“. Але мушу звернути увагу на шкоду, яку завважую по громадах. Те, що одна громада перевела зміну календаря і святкувала Різдво по новому стилю, дало тільки притоку багатьом нашим неосвідомленим людям розпускати вісти про перехід на латинство, на польське і т. п. А це вносить заколот. І цілком непотрібний.

Я цілком не думаю вирішувати цієї справи. Тут в Америці є свобода і ми можемо собі свєбодно зробити, що будемо вважати за відповідне. Нарід американський культурний і вирозумілий. Ніхто розумний тут не дивується, що жиди держаться свого календаря. І ніхто не подивується, як ми будемо держатися свого старого календаря, якщо самі захочемо. В нас у майнах бєси добре вже знають, коли наше Різдво. Вони самі це пригадують. І коли ми зголомили, що не прийдемо до роботи, то бос узвєє за цілком природну і зрозумілу річ. Але був цікавий випадок. Один большевик, родом з Великої України, сказав, що він не святкує, бо святкував латинське Різдво. Бос поглянув на нього, похитав головою і сказав: Коли так, то ти не любиш ні свого свята, ні чужого.

Я хочу тим сказати, що не треба цієї справи брати дуже гостро. І не треба так дуже своїм помітувати, бо ми можемо бути розумними і поступливими людьми, а Різдво святкувати по старому. Але можемо змінити інакше. Та хай це робить якась голова, якийсь провід еміграції. Бо поступаючи інакше, ми тільки вводимо анархію в наше життя в Америці.

Трофим Треніч, Фреквид, Па.

ДО СТАРОГО КРАЮ

Ідьте просто з Нью Йорку до ГДИНІ на новім поспішнім моторовім кораблі

„ПІЛСУДСКІ“

22. КВІТНЯ І 19. ТРАВНЯ

Лише туристична і третя класа. Нема ліпшої третей класи в на мот. кор. „Пісудскі“.

Головність до місцевих агентів або до:

GOYNIA-AMERICA LINE, 32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

НОВИНА! УКРАЇНЦІ У JERSEY CITY І ОКОЛИЦІ! НОВИНА!

ЗАХОДОМ 2-гої СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ В ДЖЕРЗІ СІТІ, при співзвуччї 1-шої Сотні з Нью Йорку буде відігранє представлєння:

НЕВОЛЬНИК

в 5-тьох діях, Карпенка Карого, зі співами і танками У головних ролях виступлять: Степан Атаманець з Нью Йорку і Меланія Миліянович з Джерзі Сіті.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J. Початок точно в годині 7:30 ввечір. Вступ для старших 40 центів. — Вступ для дітей 10 центів. Режисєр Микола Перчишин. Команда 2-гої Сотні Чорн. Січ. 43,55,61

УВАГА! НЬЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА! УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА ГРОМАДА В НЬЮ ЙОРКУ, Н. Й.

відіграє

„ПОВЕРНУВСЯ ІЗ СИБІРУ“

драма в 5-тьох діях, Л. Яновської

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 8-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 Іст 6-та вулиця, Нью Йорк, Н. Й. Початок в годині 7:30 ввечір. Вступ 50 центів. Громадяни! Як все, так і цим разом Жіноча Громада докладає усіх сил, щоб вище надмінена штука вийшла якнайкраще. Приходіть громадно і приятелів ваших приводіть. — Видіт. 55

ДО КРАЮ

РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагожуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвців.
- Продаємо і вимінюємо домї і фарми і полагожуємо всі тутешні справи реаліностей.
- В кожній справі просямо кожного Українця в Америці улаштувати в повноті справ до свого українського бюро котрого власником є від 20 літ в Англії Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

У в'язниці.
Начальник: — Ви поводитися добре; може маєте якась бажання?
В'язень: — Пане начальнику, я просив би, щоб мене перенесли до іншої келі. От'ядати що дня ті самі чотири стіни, це годі видержати!

UKRAINIAN WEEKLY

(Continued)

SPORT GEOGRAPHIC DIVISIONS.

Following are further Sport Division proclamations and tournament news for your scrapbook: The geographic subdivision of the States, as conceived by the Basketball Department of the Sport Division of the Ukrainian Youth's League of North America, is as follows, based on the proximity of the existing teams, their number, traveling convenience and density of the Ukrainian population:

Area One: Massachusetts, Connecticut and Rhode Island. Area Two: New Jersey, Long Island, New York City and Yonkers. Area Three: Eastern Pennsylvania, Eastern Maryland and Delaware. Area Four: Eastern Half of New York State. Area Five: Western Halves of Pennsylvania and New York, including northern West Virginia. Area Six: State of Ohio. Area Seven: Michigan. Area Eight: Illinois.

Other states and territories will be in time added to the above areas. At present, teams from other sections are not known to exist. Areas One, Two, Three and Four, constitute the Eastern Half. Areas Five, Six, Seven and Eight, constitute the Western Half. The outstanding team from each of these areas will be named by the various District Leaders, whose names will soon appear in print. This will evolve as a result of competitive inter-Ukrainian series. The area representative team will have the right to enter in the inter-area elimination games to decide the Eastern and Western championships.

In the East, area champions play inter-area elimination games in two out of three. Area One opposes Area Four, and Area Two meets Area Three. Survivals meet in best two out of three for the Eastern title. Likewise, inter-Ukrainian games, sponsored sectional Tournaments, Conferences or Leagues, will lead to the naming of the outstanding Western team. Chicago-Detroit game winners to engage against Ohio State Sport League winners. Western Pennsylvania and Western New York battle it out; the finalists to meet for the Western Half Championship.

There is a possibility of the East-West finalists meeting at some neutral floor for the national championship, in a two out of three game series. The success and realization of this depends entirely on the full and prompt cooperation of all team managers and Sport Division representatives. The geographic line dividing the Eastern and Western Half, runs from Washington, D. C., directly Northward, parallel with the 77 degree meridian cutting across Pennsylvania and New York and terminating between Rochester and Auburn, New York.

ALEXANDER YAREMKO. (Basketball Director)

641 N. 16th Street, Philadelphia, Pa.

PASSAIC LIONS VICTORIOUS

The Ukrainian Lions Basketball Team which is located at Ukrainian National Home, in Passaic has been victorious for the 8th time this season. The Lions have defeated three out of four Ukrainian teams, all from Newark. The teams defeated were Club Ukraine, Ukrainian Sharp Shooters, and F. Pietrucha Ass'n. The Lions, however, lost to the Ukrainian Sitch, also of Newark. On Sunday the Lions played the Pietrucha Ass'n at the Passaic Sokol Gym in a close fighting battle but the Lions came through with 28-25 decision. "Smithy"

was high scorer for the Lions with 10 points and Hayowyk with 8 points. Fiddler led the scoring for the Pietrucha's with 10 points. If any Ukrainian team wishes to play the Ukrainian Lions please write as soon as possible because the Lions have a few open dates for Sunday afternoons. Write to: A. J. KUCHKUDA, 237 Hope Avenue, Passaic, N. J.

ST. JOSAPHAT'S REVIVAL

It seems as though that verbal rubdown administered by a Mr. "T. O." of Rochester, N. Y., written in these columns about two months ago, lamenting the sudden death of St. Josaphat Ukrainian basketball activities, was the proper stimulant, for since then the boys have gone out and bagged eleven consecutive games. I might add that they have also won the first-half championship of the Jefferson New Era Basketball League by winning eight games in a row. This assures them of a play-off berth in the city finals that will be held in the latter part of March. The Saints have also added to their list of victims the scalps of the Auburn and Syracuse Ukrainian teams.

Under the patient coaching of co-managers Vin Kowba and Terhuska, a team composed of last years reserves and a sprinkling of regulars has been moulded into what looks like one of the best teams to carry the St. Josaphat banner as yet. Members of the squad are: Johnny Kyzynko, Pete Terhuska, Steve and Charlie Sorochka, Mike Pilney, John Sorokti, Shorty Chuhay, Mike Sally, Bay Turula, and Duke Kowba. The first two have scored an average of twenty points per game between them. Both are tall and rangy and have plenty of good basketball in their system. Pete was formerly a member of the local crack Mechanics Institute Basketball Team. The "St. Joe Ukes" will resume out-of-town rivalry when they entertain the "Auburn Ukes" at the Aijo Court on February 23.

STEPHEN JACULA.

WON SEVEN, NOT FOUR

In the Ukrainian Weekly of February 8th there appeared an article concerning the Detroit Ukrainian youth clubs. Evidently the writers, "Alexandria and I," are not members of Club Trident. They claim that its basketball team has won only four games out of six played, whereas we are still undefeated and have won seven straight games. However, we greatly appreciate having our club mentioned in the article. If possible, I would like to have the names and addresses of the persons so that I may extend them an invitation to become members of the club. STEPHEN DOBRYDEN.

Асекурація Здоров'я

Для Знесилених Людей Около 3 цнт. Денно

ПУГА-ТОН доказав себе асекурацією здоров'я для багатьох знесилених, повільних, хворих і жінок, які мучилися середнім віком. Він є правдивим тоніком, що помагає природі в скріпленні ослаблених органів. Це тіло загартовує піддається тому чудовому лічченню. Дух молодості вертається до ослаблених і пристарілих. ПУГА-ТОН добувають нерви, мускули й ослаблені органи, які ставлять повільними або злихвистими активними. Нервовість прогнана, бо ПУГА-ТОН містить медіцинні, які дають їм тонік для нервової системи. Свої правдиві тонік продають всі аптекарі з гарантією звернення грошей, коли ви не були задоволені з результатом. Нове економічне ліччення за Одного Доллара. Дістаньте флашку зни. Ви забудетеся з того, що вони зробили для вас. На запис беріть ПУГА-СОЛ - Ідеальне Средаство на розслаблення. 50л.

"CHRISTMAS THE 7TH"

Christmas—The Birth of Christ. A word that stands for tradition and customs as old as the word itself.

We, American and foreign born Ukrainians, differ from most of the Christian world by observing Christmas on January 7 according to the Julian calendar while according to the Gregorian calendar this date would be December 25.

The Gregorian derives its name from Pope Gregory XIII, who in 1582 modified the then prevailing Julian calendar by adding ten days, although the present difference is thirteen days.

The Ukrainian Weekly of February 21, 1936, published Miss Mudrey's article, "We Want Christmas the 25th." I wish to express my opinion concerning the matter. Being an American-born Ukrainian and wholeheartedly interested in Ukrainian affairs, my strong belief is that it is not the duty or right of the one million Ukrainians living upon the North American continent to change or drift away from historical traditions and customs of the remaining 44 million Ukrainians.

The experiment recently tried by the people and Reverend Father of Detroit (observing of Ukrainian Christmas on the 25th) cannot be called a success. By going through with the experiment, they have proven to the serious-minded Ukrainians (of whom Miss Mudrey has such a low opinion) that there are as yet, a few remaining black sheep of the so-called Sirko's flock.

The article states the advantages of the 25th as "the cry of the peddler was not heard," "there was no rush to factories," etc. Are these advantages strong enough weapons to bring about the observance of Christmas on December 25? NO! The Poles have used stronger weapons to destroy the spirit that prevails in our people for a free Ukraine but have not succeeded.

The Poles themselves are a sufficient reason for the Ukrainians to adhere to the old customs and traditions and in this way prevent the assimilation of Ukrainians in Western Ukraine.

Perhaps one would ask why fear Poland in America and how would our adoption of the 25th bring about assimilation of the Ukrainians? We do not fear the Poles but we do fear the reflection our adoption of the Gregorian calendar would have upon the seven million Ukrainians in Western Ukraine. By the adoption we would place a very strong weapon into the hands of the Polish, perhaps even stronger than the "Moskoffly" have with the Polish-Lemko reader (bukwar).

By writing this article, I do not ing or desire about any ill feeling or desire to cast any reflections upon Miss Mudrey's or Miss Chopek's articles, but I do wish to put the Christmas question in a clearer light. My advice would be to let the question rest until Ukraine is freed of her oppressors.

Congratulations, Mr. Yaremko! MICHAEL K. SKRABUT 535 Duss Avenue Ambridge, Pa.

Український газ.

— Знаєте, що українці мають свій газ, перед яким ніхто це в силі встоятися...

— Що ви кажете? Який газ? — Каділо...

І Д Б Т Е ДО СТАРОГО КРАЮ

через ПАРИЖ до ЛОНДОН ШЕНАГО І ДЕНЕВО

Вегіда в безпечне. Посилюючи кораблями, Ліній Кюнард Гваріт Стар.

РОКОВА ЛІТНЯ ПРОГУЛЬКА ДО СТАРОГО КРАЮ

Віде на велитенсьім Кораблі

BERENGARIA

52,000 тон містоти

ДНЯ 2. ЛИПНЯ

Управителем Прогульки буде П. КАРЛЬ ФРУТОН

Запідучач Подорожного Департаменту.

КОРАБЕЛЬНІ БІЛЕТИ НА РАТИ НА КЮНАРД ГВАРІТ СТАР ПЛЕН ВИПЛАТИ.

По інформації зголосіться або напишіть до агентів ліній

CUNARD WHITE STAR

25 Broadway, New York, N. Y.

НОВИЙ АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

що обнімає 8 кольорових таблиць, 66 найвибагливіших узорів

Видання кооперативи Українське Народне Мистецтво у Львові.

Ціна 80 центів.

"СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 348 JERSEY CITY, N. J.

ШИФКАРТИ

на шифкарти та надписи кораблі на всі пропанні і до всіх країв. Боготоміємо всі документи, потрібні до повороту — паспорт, віза, перміт, ідеальні, латині, і тому наша послуга не мають ніякого в доводі.

ДОДАТИ послужимо до всіх країв ПОСИЛКО І ТЕЛЕГРАФНО І виплатимо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО негалеґально легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обов'язкових законів в країні. Контракти, порадити, акти даровизни, довідні скріпки і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та річки бізнесу по дуже приступним цінам. Головністю у всіх справах до нашого ПОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по совітій пораді та ретельну обслуґу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю) NEW YORK, N. Y.

ЗАЙВО

Зовсім зайво вдаватися до знижуючого ціну погребника, котрий з власної волі продумує над низькою ціною.

Наші услуги можна дістати таксамо дешево (на ділі дешевише), як в інших, а кожний життєм не розуміння і вдоволення, що дістав услуги найліпшу, яку лише можна дістати.

STEPHEN LEWISIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

11th St., Jersey City 24 E. 25 St., Bayonne Phone: 4-5989 Bayonne 3-0540

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КЛІВЛЕНД, О.

Поманували дитячичу громадяни.

Дня 29. грудня 1935 р. відбудася в домі пані Марії Ольшанської-Розоміло раковина на забава, підчас якої відладно поману господни доми, що, як відомо, є вже довгими літами заступницею годовного предсідника нашого У. Н. Союзу, як теж довголітній представництво в С. Н. З. П. Д. М., від. 112 У. Н. Союзу. Всі ми добре знаємо, що пані Розоміло опинилася на своїм урядовім становищі в централі У. Н. Союзу й у місцевім відділі тому, що рівно працювала для Союзу й далі для нього широко працює. Вона ніколи не відтягається від народної роботи, ні не відмовляється зложити жертву на кожну народну потребу.

Приятні гості (члени Союзу Українок) не забули при заборі й за Рідний Край і на поклик п. О. Тулай переверла збірку п. Катерина Ділай, заступниця головної предсідниці Союзу Українок Америки. Жертвували по \$1: М. О. Розоміло, Анна Гелювач; по 50 цт.: С. Тулай, К. Габрівська, К. Ділай, П. Рівунь, К. Дичко, М. Кравчук, Е. Лялюк, О. Промь, Ю. Богус. Решта дрібними. Збірку вислано до краю через Обєднання.

К. Ділай.

БОЛІ НІГ

Ранці на ногах, вуха, чорні набрали жиди, болячі ноги, флебіти (запалення жил), наяхли або болячі крапаки на м'ясточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділок і четверги від 2 до 8.

ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. BENLA

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години: з 10 до 12 год. вранці і від 6 до 8 вечір. В неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J. (near Springfield Avenue) Tel. East 3-4485.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12 вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Dr. M. SMITH

перенісся на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Євено, баньсько церкви св. Юра

Phone: DRUGGIST 4-2485. Урядові години: від 12 до 2-го і від 8 до 8 вечір.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ

ХРОНІЧНІ І ГОСТРІ НЕДОМАГАННЯ ЛІКУЄТЬСЯ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ.

ВДОВОЛЯЮН І ШВИДКІ ВИСНОВИ.

Порядється д-р Зінса в лікуванні крові, шкіри і нервових недуг, катару в хронічних болячих нерві і загального ослаблення, шумових і кишкових недуг, геморойдів і інших відходоших збудурь, що справляють біль та негодність, ломбага, сідатки, невралгії, запалення нервів (норпатії) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, відходоших недуг, лейкімових збудурь і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли знате аннебул, мєдомоганья, що не дає розуміється, порадитесь довірливо мені: я вам все поясню.

Міні імі умірковані. Екзамінація крові, лабораторні досліді, проміцні X (екс), сироватка і априскувальні щеплення.

DR. L. ZINS

Поверх 25-літня практика. 110 East 16 St., N. Y. (між 4-го і 5-го Євено і Ірвінг Плейс)

ГОДИНИ: від 9 рано до 8 вечір. В неділі: від 9 рано до 3 пополудні. ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

Примір.

Донька до мамі: — Ви мене силуете, мамі! Я хочу ще трохи подівувати! — Йди, дурна! Бери, що під рукою. Я також не перебирала.

ДРІБНІ ГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБНО ЖІНКИ для загальної домашньої роботи. Має бути варити, а також бути товарнишкою при догляді старшої хоромної жінки. Порозуміється телефоном від 9 до 10 рано. Ціна: 54-5

TRAFALGAR 7-8076.

ПОШУКУЄМО сєчас досвідченого українського лєнотипичника. 52-5

GLOBE PRESS PRINTERS, 13824 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

Комуєтє мати стаду роботу і добру платню вийти

КНИГОВОДСТВА

Послаємо поштою лекції Заочного курсу Книговодства. Лекції виготовлені дуже приступно в українській і англійській мовах. По інформації пишуть на адресу: J. MALESKY, 472 Euclid Ave., Toronto, Ont., Canada

ФАРМИ

Як ви хочете купити ФАРМУ, малу чи велику, віддайте до мене, а буде задоволені. Маю на продаж фарми від одного акра до 200 по цінах дуже дешевих. Я сам проваджу фарму через 8 літ, тому знаю, яка фарма добра і яка для урожайна. Пишіть до мене на адресу: GEORGE WASCZYK, R. D. 1, Yardville, N. J.

НА ПРОДАЖ ГАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ

на 4 помид, добрий бізнес, при добрій дорозі, великій стєні, 1 акр землі, новий дїм на 6 кімнат і гараж. Блєсник мусить продати з причини слабого здоров'я. Ціна 6,000. Готівкою або в кредит. Також маю на продаж ріжні фарми і доми та штори на "контрах". Дайте знати, за якою ви шукате. 52-

MICHAEL GELLNER, Ringoes, N. J.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарби в порожку, зі старого краю.

Еїсім (8) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 8 красок \$1.00. Віск пильний і Кістка до писання 25 ц. Браузія (трїски) червоні або чорні 25 ц. пачка. Замовлення враз з грошии послайте на адресу: 53-

UKRAINIAN BAZAR

97 Ave. A, New York, N. Y.

В УКРАЇНСЬКОМ СКАПІ ДМИТРА ПІЛЕВИЧА

HANDY HARDWARE HOUSE 180 OCEAN AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

Phone: BERGEN 3-1642. Можете дістати скла, фарби, олівки, віконні занєслони (window shades) ріжної міри та багато домашнього апарату. 38-1

НАША ПАТЕНТОВАНА МАСТЬ

лікує скалєчення, допечення, потовження, струпи на голові, лицеві, "рожу", згання пухлину і добра теж на ослаблені ноги. По кількох разовім ужиттю нашої мєсти бїд, перестєє в короткій часі. Ціна не велика. Малєа спок 60 центів, більший \$1.00. Замовлення присїлайте на адресу: 32-

ЮРКО САГАН, BOX 13, YORKLYN, DEL.

ФАРМА

Добра погода. 56-акрова фарма, 1,500 сїтї фронту при 2 стєйтових дорогах, 26 миль від Нью Йорку, недалеко міста Мориставн, Н. Дж., 20 акрів грубого ліса, рєштє земля річки і добре урожайна. Новий дїм на 5 кімнат, вода, електрика, 2 великі бурні як нові. Велика нагода для купця доброї фарми майже за безцінь. Продає старша дєоба з причини запотребованія готївки. Ціна \$4,200, шалати готївкою \$1,200.

Маємо на продаж ще кілька дуже добрих і дешєвих фарм. Отгляньте, а переконаетесь, що можете з користю для себе купити добру фарму. Голоситесь лїстово або особисто від 8-мої рано до 9-тої вечір. до: 55-6

TONNELE REALTY COMPANY, 151 TONNELE AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2544

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (opp. E. 145 St.), BROOK, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565.

СВІЙ ДО СВОГО!

Лїкує українським погребним околині Дєр Амбоя і Карґетєт, Н. Дж.

SAMUEL P. KANAL, 633 STATE ST., WASHINGTON HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. Телефон: Ф. А. 4-4646. Чина обслуга — Умірковані ціни.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

„Чужинці — це варварські шпигуни”, сказав Маседон. „Ти, Епіросе, збери відділ списарів та найди їх. Я змобілізую довну силу наших жовнів так, що ми зможемо здушити всяку варварську інвазію з зовнішнього світу”.

Нечувана вістка рознеслася по селу блискавкою й умить витка історії звязала цей народ з далекими віками Олександра Великого, коли ще перший Ніярх, основник цього дивного племені канаанітів, ішов зі славним подвижником.

Від того старинного Ніярха південні канааніти оділичили славні традиції Олександра, котрого приходу на землю вони дежидали й до цього часу, віруючи, що він прийде як Іскандер та поведе свої полки на нові побідні походи.

„Вертайся скоро зі шпигунами”, Маседон приказав своєму поручикові Епіросові. „Як дістанемо інформацію про цих людей, ми вбємо чоловіків, а жінок зробимо своїми рабівнями, як у славну давнину. Ехбаль каже мені, що вони виглядають дуже гарно”.

„Вертайся скоро зі шпигунами”, Маседон приказав своєму поручикові Епіросові. „Як дістанемо інформацію про цих людей, ми вбємо чоловіків, а жінок зробимо своїми рабівнями, як у славну давнину. Ехбаль каже мені, що вони виглядають дуже гарно”.